374L0148

28.3.74 *EUROOPAN YHTEISÖJEN VIRALLINEN LEHTI* N:o L 84/3

NEUVOSTON DIREKTIIVI (ETY) N:o 148/74,

annettu 4 päivänä maaliskuuta 1974,

yhdestä milligrammasta 50 kilogrammaan olevia täsmäpunnuksia koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä

(74/148/ETY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 100 artiklan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon,

ottaa huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon,sekä katsoo, että

jäsenvaltioissa täsmäpunnusten valmistusta ja tarkastusmenettelyjä koskevat velvoittavat säännökset eroavat jäsenvaltioittain, mikä siten estää täsmäpunnusten kauppaa; sen vuoksi on tarpeen lähentää näitä säännöksiä,

mittauslaitteita ja metrologisia tarkastusmenetelmiä koskeviin yleisiin säännöksiin liittyvän jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 26 päivänä heinäkuuta 1971 annetussa neuvoston direktiivissä(1) on säädetty menettelystä ETY-tyyppihyväksynnälle ja ETY-ensivakaukselle; kyseisen direktiivin noudattamiseksi on vahvistettava tekniset vaatimukset, jotta ne sen jälkeen, kun ne on tarkastettu ja varustettu ETY-ensivakausmerkillä, voidaan vapaasti saattaa markkinoille ja ottaa käyttöön, ja

lakisääteisen mittaustoiminnan kansainvälisen järjestön toukokuussa 1973 antama ehdotus kansainväliseksi suositukseksi "valeur conventionnelle du résultat des pesées dans l'air" olisi otettava huomioon sovitun massan käsitteen osalta,

ON ANTANUT TÄMÄN DIREKTIIVIN:

1 artikla

Tämä direktiivi koskee täsmäpunnuksia, joiden nimellisarvo on vähintään 1 mg ja enintään 50 kg.

Tätä direktiiviä ei sovelleta metrijärjestelmän mukaisiin karaattipunnuksiin tai muihin erikoispunnuksiin, joita koskevat muut direktiivit.

2 artikla

Liitteessä on lueteltu ne punnukset, jotka voidaan varustaa ETY-merkeillä ja tunnuksilla. Niiltä ei vaadita ETY-tyyppihyväksyntää; niille on suoritettava ETY-ensivakaus.

3 artikla

Jäsenvaltio ei saa evätä, kieltää tai rajoittaa 1 artiklassa tarkoitettujen ETY-ensivakausmerkillä varustettujen punnusten markkinoille saattamista tai käyttöönottoa.

4 artikla

1. Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan kahdeksantoista kuukauden kuluessa tämän direktiivin tiedoksi antamisesta ja ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.

2. Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että niiden tässä direktiivissä tarkoitetuista kysymyksistä antamat keskeiset kansalliset säännökset toimitetaan kirjallisina komissiolle.

5 artikla

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä 4 päivänä maaliskuuta 1974.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

W. SCHEEL

(1) EYVL N:o L 202, 26.7.1971, s. 1

LIITE

1. **Määritelmät**

1.1 Punnus

Massan fyysinen mitta, jonka muoto, koko, aine, pintakäsittely, nimellisarvo ja suurin sallittu virhe määräävät sen rakenteelliset ja mittaustekniset ominaisuudet.

1.2 Punnussarjat

Sarja tavallisesti laatikkoon sijoitettuja punnuksia sellaisena yhdistelmänä, että sillä voidaan punnita kaikki kuormat pienimmän punnuksen nimellisarvosta kaikkien sarjan punnusten yhteenlaskettuun summaan saakka sarjan pienimmän punnuksen nimellisarvon mukaisin välein.

Punnussarjaan kuuluvat yleensä seuraavat punnukset:

$(1 ; 1 ; 2 ; 5) \times 10^n$ kg
$(1 ; 1 ; 1 ; 2 ; 5) \times 10^n$ kg
$(1 ; 2 ; 2 ; 5 ;) \times 10^n$ kg
$(1 ; 1 ; 2 ; 2 ; 5) \times 10^n$ kg

Näissä lausekkeissa n on joko nolla tai positiivinen tai negatiivinen kokonaisluku.

1.3 Punnusnormaalit

Punnuksia, joita käytetään vaakojen ja punnusten tarkastamiseen, kutsutaan punnusnormaaleiksi.

2. **Punnusten nimellisarvot**

Punnusten nimellisarvojen on oltava muodossa 1×10^n kg, 2×10^n kg tai 5×10^n kg; näissä lausekkeissa n on joko nolla tai positiivinen tai negatiivinen kokonaisluku.

3. **Sovittu massa**

3.1 Punnuksen sovittu massa 20 °C lämpötilassa on sellaisen vertailupunnuksen massa, jonka tiheys on 8 000 kg/m³ ja joka tarvitaan tasapainottamiseen ilman tiheyden ollessa 1,2 kg/m³.

3.2 Kohdassa 4 mainitut suurimmat sallitut virheet koskevat sovittua massaa.

4. **Suurimmat sallitut virheet ETY-ensivakauksessa.**

4.1 Kunkin yksittäisen punnuksen suurimmat sallitut positiiviset tai negatiiviset virheet on annettu milligrammoina allaolevassa taulukossa.

Nimellisarvot	luokka E_1	luokka E_2	luokka F_1	luokka F_2	luokka M_1
50 kg	25	75	250	750	2 500
20 kg	10	30	100	300	1 000
10 kg	5	15	50	150	500
5 kg	2,5	7,5	25	75	250
2 kg	1,0	3,0	10	30	100
1 kg	0,50	1,5	5	15	50
500 g	0,25	0,75	2,5	7,5	25
200 g	0,10	0,30	1,0	3,0	10

Nimellisarvot	luokka E_1	luokka E_2	luokka F_1	luokka F_2	luokka M_1
100 g	0,05	0,15	0,5	1,5	5
50 g	0,030	0,10	0,30	1,0	3,0
20 g	0,025	0,080	0,25	0,8	2,5
10 g	0,020	0,060	0,20	0,6	2,0
5 g	0,015	0,050	0,15	0,5	1,5
2 g	0,012	0,040	0,12	0,4	1,2
1 g	0,010	0,030	0,10	0,3	1,0
500 mg	0,008	0,025	0,08	0,25	0,8
200 mg	0,006	0,020	0,06	0,20	0,6
100 mg	0,005	0,015	0,05	0,15	0,5
50 mg	0,004	0,012	0,04	0,12	0,4
20 mg	0,003	0,010	0,03	0,10	0,3
10 mg	0,002	0,008	0,025	0,08	0,25
5 mg	0,002	0,006	0,020	0,06	0,20
2 mg	0,002	0,006	0,020	0,06	0,20
1 mg	0,002	0,006	0,020	0,06	0,20

5. **Punnusten muoto**

Yhden gramman punnuksen muoto voi olla sama kuin yhtä grammaa suuremmilla tai sitä pienemmillä punnuksilla.

5.1 Yhden gramman tai sitä suuremmat punnukset.

5.1.1 M_1-luokan punnuksen on oltava samaa muotoa kuin kauppapunnusten.

5.1.2 Muiden tarkkuusluokkien punnusten ulkomitat voivat olla samat kuin kauppapunnuksilla. Muodoltaan 10 kg:sta 1 g:aan olevat punnukset voivat olla myös lieriömäisiä tai hieman kartiomaisia ja varustettuja yläosassa olevalla nostonupilla.

5.1.2.1 Rungon korkeuden on oltava likimäärin yhtä suuri kuin rungon keskihalkaisija; keskimääräisen halkaisijan ja korkeuden välinen sallittu ero saa olla välillä 3/4 ja 5/4 tästä halkaisijasta.

5.1.2.2 Kaikkien punnusten nostonupin korkeuden on oltava rungon keskimääräisen halkaisijan ja tämän puolikkaan välillä.

5.1.3 Nostonuppi ei ole pakollinen E_1-, E_2- ja F_1-luokan punnuksissa, vaan niiden muoto voi olla pelkkä lieriö.

5.1.4 E_1- ja E_2-luokan punnusten on oltava yhtä kiinteää kappaletta; muissa punnuksissa voi olla viritysontelo, joka suljetaan nostonupilla tai muulla sopivalla tavalla. Säätöontelon tilavuus ei saa ylittää kahta kymmenesosaa punnuksen kokonaistilavuudesta.

5.2 Yhden gramman tai sitä pienemmät punnukset. Yhden gramman tai sitä pienempien punnusten on oltava monikulmion muotoisia levyjä tai lankoja, jotka on muotoiltu käytön kannalta tarkoituksenmukaisiksi.

Muodon on ilmaistava punnusten nimellisarvot.

Monikulmion muotoisten levypunnusten muodot ja arvot:

kolmio 1, 10, 100 ja 1 000 mg punnuksille;
neliö 2, 20 ja 200 mg punnuksille;
viisikulmio 5, 50 ja 500 mg punnuksille.

Monikulmion muotoon taivutettujen lankojen sivut ja arvot:

1 sivu 1, 10, 100 ja 1 000 mg punnuksille;
2 sivua 2, 20 ja 200 mg punnuksille;
5 sivua 5, 50 ja 500 mg punnuksille.

Jos punnussarjoissa on kaksi tai kolme samanlaista levypunnusta, ne on eroteltava toisistaan yhdellä tai kahdella tähdellä tai pisteellä taikka, jos sarjassa on kaksi tai kolme samanlaista lankapunnusta, ne on eroteltava yhdellä tai kahdella koukulla.

5.3 Muut kuin M_1-luokkaan kuuluvat 20 ja 50 kg punnukset voidaan muotoilla käsittelyn kannalta tarkoituksenmukaisiksi.

6. **Punnusten koostumus**

6.1 Punnukset on valmistettava metallista tai metalliseoksesta. Tämän metallin tai seoksen on oltava senlaatuista, että punnusten kuluminen tavanomaisessa käytössä on merkityksetöntä verrattuna punnuksen tarkkuusluokan sallimiin suurimpiin virheisiin.

6.1.1 Punnusten tiheyden on oltava sellainen, että ilman tiheyden muuttuminen 10 %:lla määritellystä arvosta (1,2 kg/m^3) ei aiheuta suurempaa virhettä kuin 1/4 suurimmasta sallitusta virheestä.

6.1.2 E_1-, E_2- ja F_1-luokkien punnusten metallin tai metalliseoksen on oltava käytännöllisesti katsoen magnetisoitumatonta.

6.2 Massaltaan 5–50 kg olevien M_1-luokan särmiömäisten punnusten rakennemetallin alttius korroosiolle ja hilseilylle ei saa olla suurempaa kuin harmaalla valuraudalla.

6.3 Lieriömäisten M_1-luokan punnusten, joiden nimellisarvo on enintään 10 kg, on oltava messinkiä tai ominaisuuksiltaan vähintään siihen verrattavaa ainetta.

6.4 Edellä 6.2 ja 6.3 kohdassa vaaditut ominaisuudet voidaan varmistaa myös sopivalla pintakäsittelyllä.

7. **Pinnan ominaisuudet**

7.1 Punnusten pinnan, pohja ja särmät mukaan lukien, on oltava täysin tasainen. E_1-, E_2-, F_1 ja F_2-luokan punnuksissa ei saa olla havaittavissa mitään huokoisuutta niitä silmämääräisesti tarkastettaessa ja niiden tulee olla huolellisesti kiilloitettuja.

M_1-luokan, massaltaan 10 kg—1 g olevien lieriöpunnusten on oltava kiilloitettuja, eikä niissä saa olla silmämääräisesti havaittavissa huokoisuutta. Massaltaan 50, 20, 10 ja 5 kg olevien M_1-luokan särmiöpunnusten pinnan ominaisuudeltaan vastattava huolellisesti hienoon hiekkamuottiin valettua harmaata valurautaa.

7.2 E_1-, E_2-, F_1- ja F_2- luokkien yhden gramman ja sitä suurempien punnusten pinta voidaan suojata metallipinnoitteella.

7.3 M_1-luokan yhden gramman tai sitä suurempien punnusten pinta voidaan suojata sopivalla pinnoitteella.

8. **Viritysaine**

F_1- ja F_2-tarkkuusluokkien viritysontelolla varustetut punnukset viritetään joko punnusten valmistusaineella tai puhtaalla tinalla tai molybdeenillä.

M_1-luokan punnukset voidaan virittää lyijyllä.

9. **Merkinnät**

9.1 Gramman tai sitä pienemmissä levy- tai lankapunnuksissa ei saa olla merkintää niiden nimellisarvosta.

9.2 Punnukset, joiden nimellisarvo on vähintään gramma:

— E_1- ja E_2-punnuksissa ei saa olla merkintää nimellisarvosta;

— F_1-luokan punnuksissa saa olla pelkästään kohdan 9.2.1 mukainen; tämän merkinnän on oltava syövytetty tai kaiverrettu;

— F_2-luokan punnuksissa on oltava F_1-luokan merkinnät, joihin on lisätty kirjain F;

— M_1-luokan punnuksissa punnuksen yläpinnalla tai nostonupissa on oltava nimellisarvo numeroin ja sen perässä asianmukainen yksikkö joko uppo- tai kohokirjaimin.

Lieriöpunnukset merkitään kirjaimella M joko uppo- tai kohokirjaimin; särmiöpunnukset on merkittävä M-kirjaimella, jonka ei tarvitse olla uppo- eikä kohokirjain.

9.2.1 Punnusten nimellisarvot merkitään seuraavasti:

— kilogrammoina 1 kilogramman tai sitä suuremmissa punnuksissa;

— grammoina 1 g–500 g olevissa punnuksissa.

9.2.2 Punnussarjassa olevat kaksin tai kolmin kappalein olevat samansuuruiset punnukset erotetaan yhdellä tai kahdella tähdellä tai yhdellä tai kahdella pisteellä.

10. **Lopullinen ETY-vakausmerkki**

E_1-, E_2- ja F_1- luokan punnuksia ja kaikki gramman ja sitä pienempiä punnuksia sisältävät laatikot on leimattava lopullisella ETY-vakausmerkillä.

Lopullinen ETY-vakausmerkki on merkittävä F_2-luokan punnusten viritysontelon sulkutulppaan tai, jos viritysonteloa ei ole, punnuksen pohjaan. M_1-luokan 1 g–50 kg punnusten lopullinen ETY-vakausmerkki on merkittävä viritysontelon aukkoa sulkevaan lyijykkeeseen tai punnuksen pohjaan, jos punnuksessa ei ole viritysonteloa.

11. **Punnusten säilyttäminen**

11.1 E_1-, E_2-, F_1- ja F_2-luokkien yksittäiset punnukset ja punnussarjat on säilytettävä laatikoissa.

11.2 M_1-luokan

— yksittäiset punnukset ja punnussarjat 500 grammaan saakka on säilytettävä laatikoissa,

— nimellisarvoltaan yli 500 gramman punnukset voidaan säilyttää laatikoissa tai alustalla tai ne voidaan säilyttää myös erikseen ilman suojusta.

11.3 Punnuslaatikoiden kansissa on oltava merkintä laatikoiden sisältämien punnusten luokista seuraavasti:

E_1, E_2, F_1, F_2 tai M_1.